

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY
NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z NEMECKÉHO JAZYKA/ÚROVNE B1 a B2**

BRATISLAVA 2016

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskum a športu Slovenskej republiky dňa 21. 12. 2016
pod číslom 2016-25786/49974:1-10B0 s platnosťou od 1. 9. 2018

Obsah

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA	3
2. TEMATICKÉ OKRUHY	4
3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE	9
4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE	12
5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY	18

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vyučovacie predmety prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk patria medzi všeobecnovzdelávacie predmety a sú súčasťou vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Táto vzdelávacia oblasť je zameraná na postupné osvojovanie si jazyka, ktorý sa chápe ako nástroj myslenia, komunikácie a zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Dôraz sa kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu, uvedomenie si a rešpektovanie kultúrnej a jazykovej rôznorodosti. Spolu s komunikačnými jazykovými kompetenciami sa rozvíjajú i všeobecné kompetencie, čo poskytuje priestor pre uplatnenie medzipredmetových vzťahov.

V predmetoch prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk sa rozvíjajú všeobecné a komunikačné jazykové kompetencie v súlade so *Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky* (ďalej aj SERR). Spoločný názov pre úrovne B1 a B2 je samostatný používateľ (independent user), čo predpokladá, že žiak aktívne pristupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách nemeckého jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (samoštúdiom) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou.

Tento dokument obsahuje cieľové požiadavky na komunikačné jazykové úrovne B1 aj B2. Požiadavky špecifické pre komunikačnú úroveň B2 sú vyznačené sivou farbou, pričom platí, že komunikačná úroveň B2 zahŕňa aj všetky požiadavky z nižších komunikačných úrovní, to znamená aj časti dokumentu, ktoré nie sú vyznačené sivou.

Žiak na úrovni B1:

Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v škole, voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať rôzne udalosti, svoje skúsenosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány (SERR, 2013, s.26, upravené).

Žiak na úrovni B2:

Rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii. Komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre konkrétneho účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rôzne témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rôznych možností (SERR, 2013, s. 26).

2. TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre úrovne B1 a B2 rovnaké. Základom hodnotenia je rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod. Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatická a lexikálna správnosť.

1. Rodina a spoločnosť

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote)
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby)
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy)
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín)

2. Domov a bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, zariadenie miestností)
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní)
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách)
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesný a duševný stav, návšteva u lekára, v lekárni
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)
- d) zdravotnícka starostlivosť (štátne a súkromné zdravotníctvo – prevencia, odborní lekári, zdravotné poisťovne)
- e) stresové situácie v živote človeka

4. Doprava a cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov)
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (doprava, ubytovanie a stravovanie)
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti
- e) možnosti cestovania do zahraničia

5. Vzdelávanie

- a) školský systém (školy a školské zariadenia, organizácia školského roka, skúšky a hodnotenie, prázdniny)
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, aktivity na hodine, príprava na vyučovanie)
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, jazykové kurzy, au-pair)
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

6. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie
- b) príroda okolo nás – fauna a flóra
- c) životné prostredie (ochrana životného prostredia, znečistenie pôdy, vôd a ovzdušia), prírodné katastrofy
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova)
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, agroturistika)

7. Voľný čas, záľuby a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovanie voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky)
- c) individuálne záľuby – kultúra a umenie (literatúra, hudba, film), ručné práce, športové aktivity
- d) zmeny v spoločnosti a ich vplyv na trávenie voľného času (kedysi a dnes)
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

8. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie)
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- e) zdravá výživa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty)

9. Multikultúrna spoločnosť

- a) sviatky – zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia)
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností
- c) zbližovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia
- d) rasová diskriminácia, intolerancia a násilie, vzťah k menšinám v našej spoločnosti
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe a vo svete

10. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti
- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie
- d) módné trendy – farby a štýly, tvorcovia, módné prehliadky
- e) „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka)

11. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport)
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne)
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter)
- d) významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry
- e) životný štýl športovcov

12. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská)
- b) služby (pošta, banka, cestovná kancelária, čerpacia stanica, hotel, kaderníctvo a pod.)
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (kamenný obchod verus internetový obchod, nákup v hotovosti, kartou, na splátky)
- e) zahraničné výrobky verus slovenské výrobky

13. Krajiny, mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin)
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte)
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie
- e) miesto mojich snov

14. Kultúra a umenie

- a) kultúra a umenie v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec)
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, osobnosti)
- c) návšteva kultúrneho podujatia
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra
- e) ďalšie druhy umenia

15. Knihy a literatúra

- a) knihy – faktory ovplyvňujúce výber kníh na čítanie
- b) obľúbený autor a žánre
- c) prečítané dielo nemeckého autora
- d) e-knihy, audio knihy, knihy v tlačenej verzii (porovnanie – klady a zápory)
- e) vzťah mladých ľudí k čítaniu (knížnice, kníhkupectvá)

16. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole)
- b) spoločenská etiketa (stretnutia, pozdravy a blahoželanania), etiketa návštev (dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie)
- c) normy a ich dodržiavanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt)
- d) pomoc a prejavy záujmu o spoluobčanov v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby), charita
- e) vplyv spoločnosti na rodinu

17. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna)
- b) komunikácia v rôznych situáciách na verejnosti a v súkromí
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač – elektronická pošta, sociálne siete, iné komunikačné nástroje)
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba cudzích jazykov, ich využitie, rozšírenosť)
- e) používanie spisovnej a nespisovnej formy jazyka

18. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (printové a elektronické médiá, ich využitie, výhody a nevýhody)
- b) tlač (noviny, časopisy)
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť rôznych typov programov)
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti
- e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť

19. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda, vnútorná charakteristika, záujmy)
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty – príčiny, prejavy, dôsledky)
- d) príčiny a následky užívania alkoholu, fajčenia a drog
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy)

20. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, rekvalifikácia, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor)
- c) pracovný čas a voľný čas (efektivita práce, nové technológie)
- d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálny systém)
- e) kariéra verzus rodinný život

21. Veda a technika v službách ľudstva

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje a pomôcky v domácnosti)
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky
- c) veda a technika v službách človeka
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby)
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov)

22. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt
- b) človek, ktorého si vážim
- c) skutoční a literárni hrdinovia
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii)
- e) ja ako hrdina

23. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné)
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), stretnutia, oslavy
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k znevýhodneným skupinám)
- d) agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť okolo nás (príčiny, dôsledky, postoje a reakcie ľudí)
- e) možnosti riešenia konfliktov

24. Slovensko

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
- c) zvyky, tradície, konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

25. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil
- c) osobitosti krajiny, zvyky, tradície a konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) jej miesto vo svete

3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré má mať žiak osvojené, ak chce štúdium nemeckého jazyka ukončiť maturitnou skúškou.

3.1 VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

Všeobecné kompetencie používateľa cudzieho jazyka zahŕňajú jeho vedomosti, zručnosti a praktické schopnosti, osobnú zainteresovanosť aj schopnosť učiť sa.

Žiak dokáže:

- získať nové vedomosti a rozvíja svoje schopnosti uvedomelo,
- uplatňovať vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií,
- porovnávať reálie krajín, kde sa hovorí nemeckým jazykom, s reáliami vlastnej krajiny,
- správať sa v súlade s konvenciami príslušných krajín,
- uplatňovať získané vedomosti a schopnosti v každodennom živote,
- chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uplatňovať stratégie učenia sa cudzieho jazyka,
- uplatňovať osvojené vedomosti a rozvíjať svoje schopnosti v príprave na budúce povolanie.

3.2 KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa nemeckým jazykom hovorí. Komunikačné jazykové kompetencie zahŕňajú:

3.2.1 Jazykové kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohodovil a aby sa vyjadroval s používaním dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na také témy, akými sú rodina, koníčky a záujmy, práca, cestovanie a aktuálne udalosti, pričom obmedzená slovná zásoba spôsobuje opakovanie sa a príležitostné ťažkosti s formuláciou (SERR, 2013, s. 111, upravené),

- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovláda gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť (SERR, 2013, s. 115, upravené),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (SERR, 2013, s. 117, upravené),
- artikulácie zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (SERR, 2013, s. 118, upravené),
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný (SERR, 2013, s. 119, upravené).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa niektoré zložité typy podradovacích súvetí (SERR, 2013, s. 111, upravené),
- dobre ovládať gramatiku; príležitostne robí chyby alebo sa dopúšťa nesystematických omylov a ešte stále sa môžu objavovať nedostatky vo vetnej skladbe, no sú zriedkavé a často ich dokáže dodatočne opraviť. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu. (SERR, 2013, s. 115, upravené),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (SERR, 2013, s. 117, upravené),
- prirodzene vyslovovať a intonovať (SERR, 2013, s. 118, upravené),
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov (SERR, 2013, s. 119, upravené).

3.2.2 Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- komunikovať v rôznych spoločenských pozíciách v bežných komunikačných situáciách,
- používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzom v nemecky hovoriacich krajinách,
- používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať – napr. prejavenie záujmu o druhého, výmena názorov, informácií, vyjadrenie obdivu, pohostinnosti, vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia, primerané používanie slov ďakujem, prosím, vyhýbanie sa neprimeranému sťažovaniu a nespokojnosti (SERR, 2013, s. 121, 123, upravené),
- uvedomiť si rozdiely jazykového registra (veľmi formálneho, formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- vyjadrovať sa vhodne v konkrétnej situácii a vyhýbať sa závažným chybám vo formuláciách,
- s istým úsilím zúčastniť sa na diskusii a prispievať k nej, aj keď ide o rýchlu alebo hovorovú reč (SERR, 2013, s. 121, 123, upravené).

3.2.3 Pragmatické kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- pružne využívať široký rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť (SERR, 2013, s.125),
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov (SERR, 2013, s.126),
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku (SERR, 2013, s.127),
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému (SERR, 2013, s.132),
- funkčne využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií (napr. korešpondencia), na vyjadrenie názorov a postojov (súhlas, nesúhlas, presvedčenie, argumentácia), na vyjadrenie modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach) a etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie, začatie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a dokáže si zvoliť vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam (SERR, 2013, s. 125),
- začať diskusiu, vhodne sa do nej zapojiť a ukončiť ju, keď to potrebuje, aj keď nie vždy obratne (SERR, 2013, s. 126),
- účinne využívať rozličné spájacie výrazy tak, aby vystihol vzťah medzi jednotlivými myšlienkami (SERR, 2013, s. 127),
- spoľahlivo odovzdať podrobné informácie (SERR, 2013, s. 132).

4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1 RECEPTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1.1 Počúvanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže porozumieť jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikuje všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom. Dokáže porozumieť hlavným myšlienkam podaným spisovným jazykom na známe témy, s ktorými sa pravidelne stretáva v škole, v práci, vo voľnom čase, vrátane krátkych rozprávání (SERR, 2013, s. 68, upravené).	Žiak dokáže porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa bežne stretáva v školskom prostredí, osobnom a spoločenskom živote. Iba mimoriadny hluk v okolí, neadekvátna štruktúra prejavu alebo aj používanie idiém ovplyvňujú jeho schopnosť porozumieť. Dokáže pochopiť hlavné myšlienky vetne a jazykovo zložitej reči na konkrétne aj abstraktné témy, ktoré sú podané v spisovnom jazyku. Dokáže sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami (SERR, 2013, s. 68, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak rozumie: – prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke, – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, – jednoduchým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy) v primeranom tempe reči a v štandardnom jazyku, – kratšiemu jednoduchšiemu prejavu naratívneho charakteru (zážitok, príbeh), – podstatným informáciám v jednoducho členených prednáškach, ak mu je tematika známa a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a zreteľne, – podstatným informáciám rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (SERR, 2013, s. 68 – 70, upravené).	Žiak rozumie: – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, identifikovať ich názory a stanoviská, – dlhšiemu a náročnejšiemu prejavu naratívneho a umeleckého charakteru, vie odhadnúť postoje, názory a náladu rečníkov, – podstatným informáciám obsahovo a jazykovo náročnejších prednášok prednesených v bežnom tempe reči a v štandardnom jazyku, – väčšine rozhlasových dokumentárnych programov a väčšine ostatných nahraných alebo vysielaných zvukových materiálov podaných v spisovnom jazyku a dokáže identifikovať náladu a tón hovoriaceho (SERR, 2013, s. 68 – 70, upravené).

4.1.2 Čítanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty o témach vzťahujúcich sa na oblasť jeho záujmu (SERR, 2013, s. 71, upravené).	Žiak dokáže čítať do značnej miery samostatne, prispôsobuje svoju techniku čítania rôznym textom a účelom, pričom sa dobre orientuje pri výbere vhodných referenčných materiálov. Má širokú aktívnu slovnú zásobu na čítanie, ale málo frekventované idiomy mu môžu spôsobovať určité ťažkosti (SERR, 2013, s. 71, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak dokáže: – získať informácie z primerane náročných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – porozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku primerane náročného textu, – nájsť a pochopiť dôležité informácie v bežných materiáloch, akými sú napríklad listy, návody, novinové články, brožúry a krátke úradné dokumenty, – rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v jednoduchšom texte s jasnou a logickou štruktúrou, – odhadnúť význam neznámych slov na základe kontextu v jednoduchšom texte, – zachytiť a pochopiť logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 71 – 73, upravené).	Žiak dokáže: – získať informácie z bežných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – čítať a porozumieť rôznym textom informatívneho charakteru (pracovné návody a prospekty) a primerane náročným populárno-vedeckým textom, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku obsahovo i jazykovo náročnejšieho textu, – vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych náročnejších textoch, – rozlíšiť v texte zámer, postoj a pocity autora a ostatných zúčastnených, – odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte a pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania, – pochopiť logickú štruktúru náročnejšieho textu aj na základe lexikálnych a gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 71 – 73, upravené).

4.2 PRODUKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.2.1 Ústny prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže pomerne plynulo podať jednoducho formulovaný súvislý opis jednej z mnohých oblastí jeho záujmu, pričom ho prezentuje ako lineárny sled myšlienok (SERR, 2013, s. 60, upravené).	Žiak dokáže podať jasný a systematicky rozvinutý opis a prezentáciu so zvýraznením hlavných myšlienok a uvedením podrobností. Dokáže vytvoriť jasný a podrobný opis a vyjadrovať sa zrozumiteľne na rôzne témy, ktoré majú vzťah k jeho predmetu záujmu, rozvádza myšlienky a dopĺňa ich o argumenty a vhodné príklady (SERR, 2013, s. 60, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: – predniesť krátky monológ na určitú tému, – opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti, – stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány, činnosti, – opísať svoje sny, nádeje a ambície, – opísať udalosti, či už reálne, alebo vymyslené, – vyrozprávať príbeh (SERR, 2013, s. 60 – 61, upravené).	Žiak vie: – predniesť jasný, podrobný opis na široký okruh tém s ohľadom na formálnosť prejavu, – vysvetliť svoj názor na aktuálny problém s uvedením výhod a nevýhod rozličných prístupov, – opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti medzi nimi – vyjadriť vlastné pocity, názory a postoje, – interpretovať obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim, – dostatočne jasne, presne a spontánne predniesť oznámenia týkajúce sa všeobecných tém (SERR, 2013, s. 60 – 62, upravené).

4.2.2 Písomný prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže napísať jednoducho členený súvislý text na celý rad známych tém vo svojej oblasti záujmu spájaním jednotlivých krátkych prvkov do lineárneho sledu (SERR, 2013, s. 63, upravené).	Žiak dokáže napísať jasný, podrobný text na celý rad tém vzťahujúcich sa na jeho oblasť záujmu, pričom syntetizuje a vyhodnocuje informácie a argumenty z celého radu zdrojov (SERR, 2013, s. 63, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: – opísať predmet, miesto, osobu, – opísať svoj zážitok, svoje pocity a reakcie v jednoduchom súvislom texte, – napísať naratívny text, – napísať krátku správu, oznámenie, odkaz, ospravedlnenie, – napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov (SERR, 2013, s. 63 – 64, upravené).	Žiak vie: – napísať jasný a podrobný opis na celý rad tém (opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť), – opísať skutočnú alebo vymyslenú udalosť (rozprávanie, príbeh) v jasne štruktúrovanom a koherentnom celku, – napísať súvislý slohový útvar, v ktorom vyjadruje vlastné názory a pocity, – napísať rozsiahlejší obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie, porovnávania (SERR, 2013, s. 63 – 64, upravené).

4.3 INTERAKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.3.1 Ústna interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže s istou dávkou sebadôvery komunikovať o známych i menej bežných záležitostiach, vzťahujúcich sa na jeho osobné a profesijné záujmy. Dokáže získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému. Dokáže využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania. Dokáže sa bez prípravy zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť svoje názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré sú mu známe, ktoré sú pre neho osobne zaujímavé alebo sa vzťahujú na každodenný život – napríklad rodina, záľuby, práca, cestovanie a aktuálne udalosti (SERR, 2013, s. 76, upravené).	Žiak dokáže používať jazyk plynulo, presne a efektívne vo veľkom rozsahu všeobecných či akademických tém, alebo tém na voľný čas a jasne vyjadruje vzťahy medzi myšlienkami. Dokáže komunikovať spontánne a gramaticky správne bez toho, aby musel obmedzovať rozsah toho, čo chce povedať, a volí taký stupeň formálnosti, ktorý zodpovedá daným okolnostiam. Dokáže sa zúčastniť na interakcii spôsobom, ktorý mu umožňuje viesť bežný rozhovor s rodnými hovoriacimi a udržiavať s nimi konverzáciu bez toho, aby to pre niektorého účastníka komunikácie znamenalo zvýšené úsilie. Dokáže vyjadriť, akú dôležitosť pripisuje udalostiam a zážitkom, dokáže jasne vysvetliť a obhájiť názory pomocou vhodných argumentov (SERR, 2013, s. 76, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: – reagovať na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii, – začať, udržiavať a ukončiť rozhovor, – vyjadriť pocity a reagovať na prejavenie pocitov, – vyjadriť svoje presvedčenie, názor, súhlas alebo nesúhlas a požiadať iných účastníkov rozhovoru, aby tak urobili, – vyjadriť svoje myšlienky a názor aj na abstraktné témy, napr. o hudbe, knihe alebo filme, – zvládnuť väčšinu komunikačných aj menej rutinných situácií, ktoré môžu vzniknúť počas cestovania alebo v obchodoch, – správne reagovať na repliky partnera v prirodzených a simulovaných situáciách (napr. u lekára), – získať podrobnejšie informácie, požiadať o usmernenia a riadiť sa nimi (SERR, 2013, s. 76 – 84, upravené).	Žiak vie: – participovať na diskusii s ohľadom na stupeň jej formálnosti, – vyjadriť svoje myšlienky a názory, presvedčivo prezentovať vlastné argumentačné línie, – prerušiť a nadviazať rozhovor, preformulovať svoju výpoveď, – spontánne reagovať v rôznych komunikačných situáciách, ktoré môžu vzniknúť v cudzojazyčnom prostredí (SERR, 2013, s. 76 – 84, upravené).

4.3.2 Písomná interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže poskytovať informácie a myšlienky na konkrétne i abstraktné témy, pomerne presne kontrolovať informácie, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať. Dokáže písať súkromné listy a odkazy, vyžiadať si alebo poskytnúť jednoduché informácie a vysvetliť, čo považuje za dôležité (SERR, 2013, s. 85, upravené).	Žiak dokáže presvedčivo vyjadrovať nové informácie a názory v písomnej forme a oznamovať ich iným (SERR, 2013, s. 85, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: – napísať primerane náročný súkromný list opisujúci skúsenosti, pocity a udalosti, – napísať kratší úradný list (napr. žiadosť o informáciu, sprievodný list, krátka správa), ktorý obsahuje požiadavky a informácie, pričom zrozumiteľne vyjadruje dôležité body (SERR, 2013, s. 85 – 86, upravené).	Žiak vie: – napísať listy vyjadrujúce stupne emócie a zdôrazňujúce osobnú dôležitosť udalostí a skúseností, pričom vo svojej odpovedi dokáže reagovať na novinky a názory pisateľa listu (SERR, 2013, s. 85, upravené).

4.4 MEDIAČNÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	V mediačných procesoch sa žiak nezaobrá vyjadrovaním vlastných názorov, ale pôsobí ako sprostredkovateľ medzi hovoriacimi, zvyčajne používajúcimi rozličné jazyky, ktorí nie sú schopní dorozumieť sa priamo (SERR, 2013, s. 89, upravené).	
Cieľové požiadavky	Žiak dokáže: – zhrnúť a sprostredkovať hlavnú myšlienku hovoreného alebo písomného textu v cudzom jazyku.	Žiak dokáže: – sprostredkovať informácie týkajúce sa situácií, ktoré môžu nastať v rodine, v škole, počas cestovania alebo v obchode.

5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

Nasledujúce príklady slúžia na ilustráciu funkcií jazykových prostriedkov. Príklady uvádzané pri jednotlivých gramatických javoch zdôrazňujú funkčnosť gramatických štruktúr.

5.1 ZVUKOVÁ ROVINA (Aussprache, Intonation)

Žiak sa vie vyjadrovať spisovným jazykom s jeho správnou výslovnosťou a intonáciou. Žiak vie správne používať:

- pravidlo o asimilácii: *das Buch*,
- slovný prízvuk: *sagen, bekommen, April*,
- vetný prízvuk,
- intonáciu nemeckej vety:
oznamovacej: *Heute ist er zu Hause.*
opytovacej: *Wohin gehst du? Kommst du mit?*
rozkazovacej: *Sag es nicht!*

Žiak vie správne vyslovovať:

- zaokrúhlené samohlásky ö, ü: *blöd, dünn*,
- dvojhlásky äu, eu, ei, ie: *Mäuse, heute, nein, vier*,
- zatvorené e: *sehen*, krátke e: *Bett, kämmen*,
- otvorené e: *kämen, Nähe*,
- neprízvučné, redukované e: *bitte*,
- Ich-/Ach-Laut: *ich, auch*,
- ng: *Junge*.

5.2 PRAVOPISNÁ A GRAFICKÁ STRÁNKA

Žiak dokáže správne ortograficky zaznamenať jazykový prejav:

- ovláda pravidlá interpunkcie, javy špecifické pre nemecký jazyk – písanie čiarky, otáznika a výkričníka,
- ovláda pravidlá písania veľkých písmen.

5.3 SLOVNÁ ZÁSoba

Žiak na úrovni B1 má dostatočnú slovnú zásobu, aby sa bez problémov dokázal vyjadriť k témam z každodenného života, rozumie ústnemu prejavu a písaným textom obsahujúcim aj neznáme výrazy, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Žiak má osvojené frekventované jazykové prostriedky a ustálené frazeologické jednotky.

Žiak na úrovni B2 ovláda široké spektrum slovnej zásoby vzťahujúce sa na dané témy a na oblasť jeho profesijného záujmu. Dokáže formulovať svoje myšlienky rôznym spôsobom s využitím synonym. Je schopný porozumieť ústnym prejavom a písaným textom obsahujúcim vyššie percento neznámych výrazov, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo

situácie. Rozsah osvojenej slovnej zásoby mu umožňuje splniť vyššie uvedené požiadavky na komunikačné schopnosti pre danú úroveň.

Rozsah slovnej zásoby je daný:

- základnými tvarmi lexikálnych jednotiek: *Freund, arbeiten*,
- tvarmi odvodenými pomocou predpôň a prípon: *Freundschaft, befreundet, bearbeiten, arbeitslos*,
- zloženinami: *Freundeskreis, Zusammenarbeit, arbeitssüchtig*,
- zmenou slovného druhu: *freundlich, Arbeit*,
- tvorbou skrátených tvarov: *Uni, Lok, Abi*,
- používaním skratiek, cudzích slov, internacionalizmov: *ICE, EU, online, Student*.

Nevyhnutnou súčasťou aktívnej slovnej zásoby sú:

- ustálené predložkové väzby so slovesami, podstatnými menami a prídavnými menami: *bitten um, stolz auf, Angst vor*,
- kompenzačné vyjadrovanie: *Ich brauche einen Flaschenöffner. Ich brauche etwas, womit ich die Flasche aufmache*.

5.4 MORFOLÓGIA A SYNTAX

Žiak na úrovni B1 vie prakticky používať základné formy a funkcie gramatických konštrukcií v kontexte. Ovláda základné rozdiely medzi gramatickým systémom materinského a cudzieho jazyka. Používa gramatické javy správne, najmä v predvídateľných situáciách, prípadné chyby nebránia v komunikácii.

Žiak na úrovni B2 vie prakticky používať zložitejšie gramatické konštrukcie v kontexte. Prípadné nedostatky vie opraviť. Chyby vo vyjadrovaní nespôsobujú nedorozumenie.

5.4.1 Morfológia

Slovesá (Verben)

Osoba, číslo (Person, Numerus): *ich / wir; du / ihr; er, sie, es / sie; Sie*,

Časy (Zeitformen):

prítomný čas	Präsens: <i>er macht, er badet, er fährt</i> ,
minulé časy	Präteritum: <i>er machte, er badete, er fuhr</i> , Perfekt: <i>er hat gemacht / kontrolliert / erzählt, er ist gewandert/ aufgewacht, er hat gesessen / empfunden / angeboten, er ist gegangen / gelungen / eingeschlafen</i> , Plusquamperfekt: <i>er hatte gemacht / gesessen, er war gewandert</i>
budúci čas	Futur I: <i>er wird baden / fahren</i> .

Slovesný spôsob (Modus)

oznamovací spôsob	Indikativ:	<i>er liest, wir gehen,</i>
rozkazovací spôsob	Imperativ:	<i>Arbeite! Lies! Lauf(e)!/Arbeitet! Lest! Lauft! / Laufen wir! / Arbeiten Sie!</i>
podmieňovací spôsob	Konjunktiv II:	<i>er wäre / hätte / würde / müsste,</i>
	prít. čas:	<i>er würde... baden / essen,</i>
	Konjunktiv II:	<i>er wäre gewesen, aufgewacht, geblieben, gefahren,</i>
	min. čas:	<i>er hätte gehabt, gemusst, gearbeitet, empfohlen.</i>

Slovesný rod (Genus verbi)

činný rod	Aktiv		<i>er schreibt, er fährt, er ist, er arbeitet</i>
trpný rod	Vorgangspassiv	Präsens:	<i>er wird gerufen</i>
priebehový		Präteritum:	<i>er wurde gerufen,</i>
		Perfekt:	<i>er ist gerufen worden</i>
trpný rod			
stavový	Zustandspassiv	Präsens:	<i>er ist gemacht</i>
		Präteritum:	<i>er war gemacht</i>

Neurčité tvary (infinite Formen)

infinitív činný	(Infinitiv Aktiv):	Infinitiv: (I)	<i>machen, fahren,</i>
infinitív trpný	(Infinitiv Passiv):	Präsens:	<i>gemacht werden,</i>
príčastie prítomné	(Partizip I):		<i>sehend, wandernd,</i>
činné			
príčastie minulé	Partizip (II):		<i>gemacht, gearbeitet; gefahren,</i>
trpné			<i>empfohlen.</i>

Pomocné slovesá (Hilfsverben)

haben, sein, werden

Modálne slovesá (Modalverben)

dürfen, können, mögen, müssen, sollen, wollen

Zvláštne skupiny slovies (besondere Gruppen von Verben)

wissen,
brennen, kennen, nennen, rennen, senden wenden
bringen, denken,
lassen

Zvratné slovesá (reflexive Verben)

sich erholen, sich freuen; sich etwas ausbitten,
(sich) beruhigen; (sich) erlauben,
sich lieben, sich helfen.

Nepravidelné slovesá (unregelmäßige/starke) Verben

<i>backen</i>	<i>pfeifen</i>
<i>beginnen</i>	<i>raten; be-</i>
<i>beißen</i>	<i>reißen; zer-, ab-</i>
<i>beweisen</i>	<i>reiten</i>
<i>biegen; ab-</i>	<i>riechen</i>
<i>bieten; an-, ver-</i>	<i>rufen; an</i>
<i>binden; an-, ver-</i>	<i>schaffen</i>
<i>bitten</i>	<i>scheiden; ent-</i>
<i>bleiben</i>	<i>scheinen; er-</i>
<i>braten</i>	<i>schieben; ver-, unter-</i>
<i>brechen; ab-, aus-, zer-</i>	<i>schießen; er</i>
<i>empfehlen</i>	<i>schlafen; ein-, ver-, durch-</i>
<i>erschrecken</i>	<i>schlagen; vor-, zer-</i>
<i>essen; auf-</i>	<i>schließen; ab-, ver-</i>
<i>fahren; an-, weg-, ab-, über-, um-</i>	<i>schmelzen; zer-</i>
<i>fallen; ein-, aus-, durch-, ge-</i>	<i>schneiden; ab-, zer-</i>
<i>fangen; an-</i>	<i>schreiben; auf-, ver-</i>
<i>finden; statt-, empf-</i>	<i>schreien; an-</i>
<i>fliegen</i>	<i>schweigen</i>
<i>fliehen</i>	<i>schwimmen</i>
<i>fließen</i>	<i>sehen; an-, um-, über-</i>
<i>fressen</i>	<i>singen</i>
<i>frieren; er-</i>	<i>sinken</i>
<i>geben; aus-, auf-</i>	<i>sitzen</i>
<i>gehen; weg-, fort-, ver- unter- ein- um-</i>	<i>sprechen; be-, ver-</i>
<i>gelingen</i>	<i>springen</i>
<i>gelten</i>	<i>stehen; auf-, be-, ent-, ver-</i>
<i>genießen</i>	<i>stehlen</i>
<i>geschehen</i>	<i>steigen; ein-, aus-, um-, be-</i>
<i>gewinnen</i>	<i>sterben; aus-</i>
<i>gießen</i>	<i>stoßen; an-, zu-</i>
<i>halten; an-, er-, unter-</i>	<i>streiten</i>
<i>hängen</i>	<i>tragen; bei-, vor-</i>
<i>heben</i>	<i>treffen; be-</i>
<i>heißen</i>	<i>treiben; auf-, aus-</i>
<i>helfen</i>	<i>treten; auf-, aus-</i>
<i>hinweisen</i>	<i>trinken; aus-, be-, er-</i>
<i>klingen</i>	<i>tun; an-</i>
<i>kommen; an-, be-, um-</i>	<i>vergessen</i>

<i>laden; ein-</i>	<i>verlieren</i>
<i>lassen; zu-, ver- hinter-</i>	<i>verschwinden</i>
<i>laufen</i>	<i>wachsen</i>
<i>leiden</i>	<i>waschen</i>
<i>leihen; aus-, ver-</i>	<i>werben; be-</i>
<i>lesen</i>	<i>werfen</i>
<i>liegen</i>	<i>wiegen</i>
<i>messen</i>	<i>ziehen; an-, aus-, um-, über-</i>
<i>nehmen; auf-, an-, ein-, teil-, unter-</i>	<i>zwingen</i>

Podstatné mená (Substantive)

Rod (Genus)

mužský, ženský, stredný (Maskulinum, Femininum, Neutrum): *der Garten, die Tür, das Haus*
rod v zloženinách (Genus der Komposita): *der Tiergarten, die Eingangstür, das Gasthaus*

Mužský rod (Maskuline Nomen)

Männliche Personen: *der Mann, der Vater*

Jahreszeiten: *der Frühling, der Sommer, der Herbst, der Winter* (aber: *das Frühjahr*)

Tage/Monate: *der Montag, der Dienstag, der Mittwoch, der Januar, der Februar, der März, der April*

Niederschläge: *der Regen, der Schnee, der Hagel, der Schauer*

Nomen auf -ling: *der Schmetterling, der Lehrling*

Nomen auf -ich/ig: *der Teppich, der Honig*

Nomen aus Verben ohne - en: *der Lauf (laufen), der Sitz (sitzen)*

Ženský rod (Feminine Nomen)

weibliche Personen: *die Frau, die Mutter* (aber: *das Fräulein, das Mädchen*)

als Nomen verwendete Zahlen: *die Eins*

Nomen auf - ung: *die Endung*

Nomen auf - schaft: *die Mannschaft*

Nomen auf - ion: *die Diskussion, die Definition*

Nomen auf - heit/- keit: *die Freiheit, die Heiterkeit*

Nomen auf - tät: *die Identität*

Nomen auf - ik: *die Musik*

Stredný rod (Neutrale Nomen)

Buchstaben: *das A,*

Nomen auf - lein/- chen: *das Fräulein, das Mädchen,*

Nomen auf - um: *das Museum, das Aquarium,*

Nomen auf - ment: *das Experiment,*

Fremdwörter auf - ma: *das Thema, das Drama,*

Nomen aus Verben im Infinitiv: *das Laufen, das Essen*,

Nomen aus engl. Verben auf -ing: *das Training*.

Zložené podstatné mená (Zusammengesetzte Nomen)

der Tisch + die Kante die Tischkante

Člen (Artikel)

neurčitý/určitý člen (der unbestimmte/bestimmte Artikel):

Dort steht ein Mann. Den Mann kenne ich.

bez člena (der Null-Artikel):

mit Frau und Herrn Schmidt; Familie Bauer, Professor Neurath Österreich, Berlin; Spanisch lernen; Test in Physik, Zeit haben, Musik hören, nach Hause gehen zu Hause sein, Kuchen essen, 100 Gramm Wurst, Frankfurter Zeitung, Peters Sohn, dessen Tochter, wessen Auto?

Číslo (Numerus)

Jednotné číslo (Singular):

Podstatné mená v jednotnom čísle: *das Geld, die Uhr, die Tür, die Hose, die Treppe, die Schere*,

Podstatné mená len v jednotnom čísle (Singularerantum):

- konkrétne: *das Obst, der Schnee*,
- vlastné mená: *der Schwarzwald*,
- látkové mená: *der Zucker, das Wasser*,
- abstraktné mená: *der Hunger, die Klugheit*,
- spodstatnené slovesá: *das Schwimmen*.

Množné číslo (Plural)

- podstatné mená len v množnom čísle (Pluraletantum):
Ferien, Ostern, Tropen, Alpen, Karpaten, Niederlande, USA, Eltern, Geschwister, Leute, Jeans, Shorts,
- koncovky množného čísla (Pluralendungen):
 - mužský rod (Maskulinum):
koncovka *e / ä, ö, ü, äu-e*: *Tage / Säle, Söhne, Flüsse, Bäume*,
koncovka *er / ä, ö, ü, äu-er*: *Geister / Wälder, Götter, Würmer*,
0 / ä, ö, ü: konc. *er, el, en*: *Onkel / Väter, Böden, Brüder*,
koncovky *n, en*: *Kollegen, Bären, Seen, Schmerzen, Spatzen*,
koncovka *s*: *Klubs*,
 - ženský rod (Femininum):
koncovky *n, en*: *Katzen, Uhren*,
koncovka *e / ä, ö, ü, äu*: *Kenntnisse / Hände, Nöte, Kühe, Bräute*
0 / ö, ü: *Töchter, Mütter*,
koncovka *s*: *Muttis*,
 - stredný rod (Neutrum):
koncovka *e / ö-e*: *Jahre*,

koncovka *r/er / ä, ö, ü, äu-er*: *Kinder / Dächer, Dörfer, Güter, Häuser,*
0 / ö: *Gebirge, Klöster,*
koncovky *r/er / ö, ä*: *die Wörter, Häuser,*
koncovka *s*: *Autos, Opas, Muttis,*
koncovky *n, en*: *Augen, Ohren, Betten,*
koncovka *0*: *Mädchen, Fenster.*

Pád (Kasus) - singulár / plurál

Nominativ	<i>der/ein,</i>	<i>das/ein,</i>	<i>die/eine;</i>	<i>die/-</i>
Genitiv	<i>des/eines,</i>	<i>des/eines,</i>	<i>der/einer;</i>	<i>der/-</i>
Dativ	<i>dem/einem</i>	<i>dem/einem</i>	<i>der/einer;</i>	<i>den/-</i>
Akkusativ	<i>den/einen</i>	<i>das/ein,</i>	<i>die/eine;</i>	<i>die/-</i>

Zdrobneniny (Deminutiva)

- *chen*: *das Männchen, das Brötchen, das Blümchen, das Bäumchen, das Bettchen,*
- *lein*: *das Büchlein,*
- *i*: *die Mami, der Vati.*

Spodstatnené prídavné mená (substantivierte Adjektive)

der Bekannte, mit einem/meinem Verwandten, viele Verletzte, etwas Neues.

Vlastné mená (Eigennamen)

- *mená osôb (Personennamen)*: *der kleine Fritz, der Dichter Gerhart Hauptmann / Professor Schmidt, Kinder von Rolf / Rolfs und Helgas Kinder, Doktor Stahls Referat, das Ei des Kolumbus*
- *obyvateľské mená (Einwohnernamen)*: *Berliner/-in, Bratislavaer/-in, Deutsche/-r, Österreicher/-in, Slowake/-kin, Spanier/-in*
- *zemepisné mená (geographische Namen)*: *die Schweiz, die Slowakei, Deutschland, die USA, der Bodensee, die Ostsee, die Hohe Tatra, die Alpen*

Prídavné mená (Adjektive)

Prídavné meno v prísudku (prädikatives Adjektiv)

v základnom tvare (in der Grundform): *Das Wetter ist / wird / bleibt / schön.*

Das kommt mir interessant vor.

Ich halte das für richtig.

Prídavné meno v prívlastku (attributives Adjektiv)

v základnom tvare (in der Grundform): *ganz Berlin, halb Europa,*

skloňovanie (Deklination):

- po určitom člene (nach dem bestimmten Artikel): *der hohe Preis, für die guten Freunde,*

- aj po: *dieser, jeder, jener; solcher, mancher, welcher*,
v množ. čísle: *alle, beide, keine; meine*,
- po neurčitom člene (nach dem unbestimmten Artikel): *eine kleine Pause, mit einem netten Jungen*,
aj po: *kein, mein*,
 - bez člena: *kalter Tee, kluge Worte, saure Gurken*,
aj po: *zwei; viele, einige, andere, einzelne, mehrere, verschiedene, zahlreiche, unzählige viele schöne Tage*.

Stupňovanie (Komparation)

alt – älter – der/die/das älteste

groß – größer – der/die/das größte

klug – klüger – der/die/das klügste

Zemepisné prídavné mená (geographische (erdkundliche) Namen)

die Weiße Elster, die Hohe Tatra, der Hamburger Hafen, indischer Tee, der Thüringer Wald, die Bratislavaer Burg, die Leipziger Buchmesse, eine Schweizer Uhr, Großbritannien

Zámená (Pronomen)

Osobné (Personalpronomen): *ich, du*

Privlastňovacie (Possessivpronomen): *mein, dein*

Ukazovacie (Demonstrativpronomen): *der, die das; dieser, jener, derselbe*

Opytovacie (Fragepronomen): *wer, was, welcher, was für ein*

Zvratné (Reflexivpronomen): *mich/mir, dich/dir*

Vzťahové (Relativpronomen): *der, die, das*

Neurčité (Indefinitpronomen): *einer, eine, eins/welche, man, jemand, jeder, alle, alles, etwas, ein bisschen, viel/-e, wenig/-e, einige, mehrere*

Vymedzovacie (Negationspronomina): *kein; keiner, keine, keins; niemand, nichts*

Číslovky (Numeralien)

Základné (Kardinalzahlen/Grundzahlen): *eins, sechzehn, siebzehn, dreißig, einundsiebzig, tausend, eine Million*
Fünf Tassen sind schon sauber.

Násobné (Wiederholungs-, Vervielfältigungszahlen): *einmal, dreimal*

Radové (Ordinalzahlen, Ordnungszahlen): *erster, zweiter, der erste, dritte, siebte, achte,*

hundertste, mein zweiter Urlaub, der zwanzigste Versuch

Druhové (Gattungszahlen): *zweierlei, dreierlei*

Zlomky (Bruchzahlen): *ein Drittel, eine Hälfte, dreieinhalb, ein achtel Kilo Kakao, ein halbes Kilo Fleisch, eineinhalb Kilo, eine Viertelstunde*

Desatinné čísla (Dezimalbrüche): *eins Komma fünf, 4,2m vier Koma zwei Meter, 4,20 Euro vier Euro zwanzig*

Určovanie času (Zeitangaben): *um halb zwei, zehn nach eins, fünf vor drei*

Dátum, letopočet (Datumsangaben, Jahreszahlen): *Es passierte am siebten März 2000, im Jahre 1994. Er ist 1989 geboren.*

Vyjadrenie množstva (Mengenangaben): *ein Meter, zwei Kilogramm, sechs Liter, drei Stück Seife, vier Flaschen Saft, zwei Paar Schuhe*

Mena (Währung): *2 Euro*

Počtové úkony (mathematische Aufgaben): *sechs plus (minus, mal, dividiert durch) zwei*

Spodstatnené číslovky (Substantivierung der Kardinalia): *eine Eins in Deutsch, mit einer Sechs fahren, auf der Zehn, Hunderte von Fans, in die Tausende*

Podielové (Einteilungszahlen): *erstens, zweitens, drittens*

Príslovky (Adverbien)

wie, wo, woher, wohin, hier, dort, oben, rechts, drinnen, heute, bald, damals, schon, bisher, seitdem, manchmal, mehrmals, anders, gern, sehr, so, besonders, mehr, meistens, genug, völlig, wohl, also, vielleicht, deshalb, sonst, trotzdem.

Stupňovanie (Komparation)

- 1. stupeň (Positiv): *schnell*
- 2. stupeň (Komparativ): *schneller*
- 3. stupeň (Superlativ): *am schnellsten*

1. stupeň	<i>gut</i>	<i>viel</i>	<i>lang</i>
2. stupeň	<i>besser</i>	<i>mehr</i>	<i>länger</i>
3. stupeň	<i>am besten</i>	<i>am meisten</i>	<i>am längsten</i>

klug, kurz, groß, kalt, lang, arm, alt, hoch, nah.
Sie war die schnellste in der Gruppe.

1. stupeň	<i>bald</i>	<i>oft</i>
2. stupeň	<i>eher</i>	<i>öfter</i>
3. stupeň	<i>am ehesten</i>	<i>am öftesten</i>

äußerst, mindestens, höchstens, spätestens, wenigstens.

Positiv:

Dieser Winter ist genau so kalt wie der vergangene Winter.

Komparativ:

Dieser Sommer wird noch viel heißer als der vergangene Sommer.

Ich bin neunmal klüger als ihr.

Zámenné príslovky (Pronominaladverbien)

opytovacie: *Worüber ärgerst du dich?*

ukazovacie: *Ich träume davon.*

príslovky miesta (Lokaladverbien)

hier, da, dort, draußen, drinnen,

hierher, daher, irgendwoher,

hierhin, dahin, bergauf, bergab, vorwärts, rückwärts,

príslovky času (Temporaladverbien)

anfangs, bald, dann, eben,

bisher, immer, lange, nie, niemals,

mehrmals, wöchentlich, vormittags,

nachher, seitdem, vorher,

príslovky spôsobu (Modaladverbien)

anders, gern, so, wie,

gut, langsam, schlecht, schnell,

fehlerlos,

halbwegs, teilweise,

damit, hiermit,

auch, anders, ebenfalls,

doch, eher, immerhin

príslovky príčiny (Kausaladverbien)

also, warum, darum, weshalb, deshalb,

sonst,

doch, trotzdem,

so, somit.

Gehst du hinauf? Komm herein!

Bring das Buch 'runter!

Ich setze mich dorthin. Holst du das hierher?

Predložky (Präpositionen)

predložky s datívom: *aus, bei, mit, nach von, zu, seit, außer, ab, seit, von – bis, von ... an, binnen, gegenüber, entgegen,*

predložky s akuzatívom: *durch, für, gegen ohne, um, bis, bis ... an, entlang,*

predložky s datívom alebo akuzatívom: *an, auf, in, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen,*

predložky s genitívom: *während, dank, trotz, außerhalb, innerhalb, inmitten, statt, wegen, infolge, anlässlich, jenseits, diesseits.*

Častice (Partikeln)

ja, nein, doch, bitte, danke, aber, doch, ja, bloß, nur, eben, denn, eigentlich, einfach, schon, überhaupt, wohl.

Citoslovcia (Interjektionen)

Autsch!, Au!, Ah!, Oh!, Uh!, Ach, Uff!, Sssst!, Hurra!, Bravo! wau, miau, peng.

5.4.2 SYNTAX

Jednoduchá veta (Einfacher Satz)

Postavenie slovesa (Stellung des finiten Verbs)

- určitý slovesný tvar na druhom mieste:
Er fährt nach Australien. Warum fährt er nach Australien?
- určitý slovesný tvar na prvom mieste: *Kommst du heute zu uns? Komm heute zu uns!*
- slovesný tvar na poslednom mieste vo vete:
Wenn ich gestern nur gekommen wäre!

Vetný rámec (Satzklammer)

- na konci vety stojí: infinitív:
*Ich muss morgen nach Hause fahren.
Lässt du mich ein bisschen ausruhen?
Ich werde für 2 Jahre in die USA fahren.*
- prídavné minulé:
*Wir haben alles in 2 Stunden geschafft.
Das Haus ist vor 10 Jahren gebaut worden.*
- odlučiteľné predpony:
Ich mache das Fenster zu.

Porušovanie vetného rámca (Ausklammerung)

*Er ist so schnell gelaufen wie ich.
Das Buch hat mir besser gefallen als der Film.
Es hat angefangen zu regnen.*

Súvetie (Zusammengesetzter Satz)

Prirad'ovacie súvetie (Satzverbindung)

- priamy slovosled po spojkách: *und, aber, oder, sondern, denn, doch,*
Heute abend bleibe ich zu Hause und sehe fern oder gehe ins Kino.
- nepriamy slovosled po spojkách: *darum, deswegen, dann, trotzdem, also, sonst,*
Hilf mir, bitte, sonst schaffe ich das nicht.
- dvojice spojok (zweiteilige Konjunktionen): *nicht nur – sondern auch, weder – noch, entweder – oder, sowohl – als auch,*
Er ist nicht nur in Mathe gut, sondern auch in Chemie.

Podrad'ovacie súvetie (Satzgefüge)

slovosled: *Sie liest gerne, wenn sie Zeit hat.*

Wenn sie Zeit hat, liest sie gerne

Spojky (Konnektoren)

- *der, die, das, wer, was, wie, wohin, womit,*
Mir gefallen Städte, deren Straßen sauber sind.
- *dass, so dass, wie, als, als ob, wenn, weil, da, obwohl,*
Ich wünsche mir, dass du Glück hast.
- *während, solange, seit / seitdem, bevor, bis,*
Während du geschlafen hast, habe ich alles aufgeräumt.
- *damit / um...zu, ohne dass / ohne...zu, statt dass / statt...zu,*
Ohne dass ich es mit ihm verabredete, kam er. Ohne zu grüßen, verließ er den Raum.
- *so – wie, je – desto, so – dass,*
Je mehr du spielst, desto besser bist du.

Časová súslednosť (Zeitenfolge)

- súčasnosť dejov (Gleichzeitigkeit),
Ich schreibe einen Brief, während du nähst.
- predčasnosť dejov (Vorzeitigkeit):
Wenn/nachdem du den Brief geschrieben hast, bringe ich ihn zur Post,
Als/nachdem du den Brief geschrieben hattest, brachte ich ihn zur Post.
- následnosť dejov (Nachzeitigkeit): *Ich warte, bis du ankommen wirst / ankommst.*
Wir essen noch eine Kleinigkeit, bevor wir weggehen werden / weggehen.
- nereálne deje (Konjunktiv II): *Wenn ich mehr Geld hätte, könnte ich mir ein schönes Haus kaufen. Wenn er nur früher kommen würde / käme!*
- prítomnosť, budúcnosť: *Du siehst so aus, als ob du krank wärest.*

Nereálne deje (Konjunktiv II):

- prítomnosť, budúcnosť:

*Wenn ich mehr Geld gehabt hätte, hätte ich mir ein schönes Haus kaufen können.
Wenn er nur früher gekommen wäre!*

Wenn ich mehr Geld hätte, könnte ich mir ein schönes Haus kaufen. Wenn er nur früher kommen würde / käme! Käme er früher! Würde er nur früher kommen! Du siehst so aus, als ob du krank wärest. Du siehst so aus, als wärest du krank.

– *minulost'*:

Wenn ich mehr Geld gehabt hätte, hätte ich mir ein schönes Haus kaufen können. Wenn er nur früher gekommen wäre! Wäre er nur früher gekommen! Du machtest so ein Gesicht, als ob du krank gewesen wärest. Du machtest so ein Gesicht, als wärest du krank gewesen.

Priama reč (direkte Rede)

Peter antwortet: „Mir geht es gut. Danke.“

Alex sagt: „Ich werde etwas später kommen.“

Nepriama reč (Indirekte Rede)

Er sagte: „Ich wohne in Frankfurt.“ Er sagte, er wohne in Frankfurt. Er sagte, dass er in Frankfurt wohnt.

Er fragt, ob er heute kommen kann.

Sie möchte wissen, wo der Bahnhof ist.

Er möchte wissen, wann die Schule beginnt.

Sie weiß nicht, was sie mitbringen soll.

In der Auskunft wurde mir gesagt, dass der Bus um 16 Uhr abfährt.

Er sagt: „Mir geht es gut.“ Er sagt, ihm gehe es gut. / ..., dass es ihm gut gehe.

Sie sagten: „Wir kommen wohl noch rechtzeitig.“ Sie sagten, sie kämen noch wohl rechtzeitig.

Er sagte: „Ich war gestern zu Hause.“ Er sagte, er sei gestern zu Hause gewesen.

Sie behaupten: „Wir haben ihn leider nicht gesehen.“ Sie behaupten, sie hätten ihn nicht gesehen.

Er sagte: „Ich werde etwas später kommen.“ Er sagte, er werde etwas später kommen.

Sie sagten: „Wir werden etwas später kommen.“ Sie sagten, sie würden etwas später kommen.

Er sagte: „Ich werde etwas später kommen.“ Er sagte, er werde etwas später kommen.

Er sagt(e), ...

Sie meint(e), ...

Er behauptet(e), ...

Sie gibt/gab an, ...

Er erklärt(e), ...

Sie erzählt(e), ...

Er stellt(e) fest, ...

Sie fragt(e), ...

Er berichtet(e), ...

Neurčitok (Infinitiv)

Jednoduchý neurčitok (der reine Infinitiv) po:

- modálnych slovesách: *Wir können heute länger bleiben.*
- slovesách zmyslového vnímania: *hören, sehen, fühlen, spüren: Siehst du ihn kommen?*
- pohybových slovesách: *gehen, kommen, Gehst du immer mit Hühnern schlafen?*
- slovesách: *lassen, lernen, lehren, helfen, bleiben, brauchen: Wir lassen ihn laufen.*

Neurčitok s zu (Infinitiv mit zu)

Er hatte vor, auszuwandern.

Es ist wichtig, regelmäßig zu trainieren. Ich habe genug Zeit, mich auszuruhen.

Was hast du zu sagen? Die Regeln sind zu halten.

Neurčitkové vety (Infinitivsätze)

- Infinitiv I: *Er wünscht sich, mit uns gehen zu können. Sie versprach, noch heute zu kommen. Er ist ausgewandert, um besser zu leben. Statt zu lernen, gingen sie ins Kino. Sie ging, ohne sich zu verabschieden.*
- Infinitiv II: *Ich glaube / glaubte, ihn einmal schon gesehen zu haben.*
- haben, sein + zu + Inf.:
nutnosť: *Ich habe viel zu arbeiten. Der Fall ist zu lösen.*
možnosť: *Die Unterschrift ist nicht zu lesen.*

Vyjadrovanie modality

dürfen

dovolenie/zákaz: *Sie dürfen (nicht) ein Wörterbuch verwenden.*

výzva: *Sie dürfen nicht alles glauben.*

können

možnosť: *Kannst du heute zu mir*

kommen? schopnosť: *Ich kann*

schwimmen. dovoľenie: *Sie können hier rauchen.*

predpokladaná možnosť: *Das könnte stimmen.*

mögen

vnútorná tendencia: *Ich mag kein Sauerkraut. Ich möchte eine Tasse Kaffee.*

müssen

nutnosť: *Du musst pünktlich sein.*

rada, úloha: *Ich muss zum Arzt.*

sollen

povinnost: *Ich soll auf meine kleine Schwester aufpassen.*

výzva: *Du solltest endlich den Brief schreiben.*

neistota: *Sollte ich mich irren/geirrt haben?*

wollen

zámer, úmysl: *Ich will nach Hause gehen. Er will Medizin studieren.*

lassen:

dovolenie/zákaz: *Lass mich das machen! Ich lasse dich (nicht) in die Disco.*

výzva: *Lass uns nach Hause gehen. Lass es dir schmecken!*

odkaz: *Meine Eltern lassen dich grüßen.*

Zápor (Negation)

nein: *Schläft sie? Nein, sie ist wach.*

nicht: *Wir arbeiten heute nicht. Wir arbeiten nicht heute, sondern erst morgen.
Wir haben lange nicht gearbeitet. Nicht alle haben Lust zu kommen.*

nichts: *Ich mache jetzt nichts.*

kein: *Das ist kein guter Vorschlag.*

niemand: *Niemand kann mir helfen.*

Použitá literatúra

Helbig G. Buscha J., Deutsche Grammatik, Langenscheidt KG, Berlin und München, Nemecko 2001, 654 s. ISBN – 13: 978 – 3 – 468 – 49493 – 2.

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Nemecký jazyk, úroveň B1. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nemecky_jazyk_uroven_b1_g_4_5_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Nemecký jazyk, úroveň B2. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nemecky_jazyk_uroven_b2_g_4_5_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Nemecký jazyk, úroveň B1. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nemecky_jazyk_uroven_b1_g_8_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Nemecký jazyk, úroveň B2. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nemecky_jazyk_uroven_b2_g_8_r.pdf

Profile Deutsch, Langenscheidt KG, Berlin, Nemecko 2002, 168 s. ISBN 3-468-49463-7.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. (Franko, Š.: slovenský preklad) Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2006. 252 s. ISBN 978-80-89225-82-8. Revidované vydanie 2013.

Žilová R. a kol., *Pedagogická dokumentácia z nemeckého jazyka. Úroveň B2.* Štátny pedagogický ústav 2009. 74 s. ISBN 978-80-89225-79-8.